

Datafortrolighedspolitik

Indhold

1. Indledning	3
2. Principper	3
3. Organisering	4
4. Lovgivningens rammer	4
5. Regler for datafortrolighed generelt	5
Særligt om virksomhedsoplysninger	
6. Regler vedrørende eksterne brugeres adgang til enkeltoplysninger (mikrodata)	7
7. Dataindsamling til personstatistik	8
8. Danmarks Statistik som databehandler ved indsamling af oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner	8
9. Regler vedrørende interne brugeres adgang til data	9
Bilag	10
Bilag 1. Håndtering af diskretionering i person- og erhvervsstatistikker	11
Personstatistik	
Eksempel på diskretionering af antalstabeller for personstatistik	
Erhvervsstatistik	
Kobling mellem erhvervs- og personstatistik	
Undtagelser vedrørende diskretionering	
Bilag 2. Eksterne brugeres adgang til mikrodata	19
Forskerordningen	
Myndighedsordningen	
Lovmodellen	
Datavarehuse	
Udlevering af mikrodata til eksterne brugere	
Bilag 3. Videregivelse af mikrodata om personer	25
Trin 1. Redegørelse	
Trin 2. Vurdering af redegørelse	
Trin 3. Behandling af godkendte videregivelsesaftaler	
Skabelon	
Bilag 4. Tilbagelevering til dataleverandører	28
Persondata	
Virksomhedsdata	
Tilbagelevering af oplysninger virksomheden selv har bedt om	
Tilbagelevering af indberettede oplysninger i forbindelse med fejlsøgning	
Tilbagelevering af andet end indberettede data i forbindelse med fejlsøgning	
Tilbagelevering af bearbejdede data på baggrund af de indberettede oplysninger	

Bilag 5. Frivillig stikprøvebaseret dataindsamling udført af DST Survey	31
Indsamling og frivillig medvirken i surveys	
Personstikprøver til forskningsprojekter og analyseformål	
Udleveringer af navne til kvalitative interview til offentlige myndigheder	
Beregning af vægte for bortfald	
Simpel tilfældig CPR-stikprøve til offentlige myndigheder	
Diskretioneringsmetoder	
Bilag 6. Databehandleraftaler	34

1. Indledning

Danmarks Statistik er den nationale statistikmyndighed og har som hovedopgave at udarbejde statistik vedr. samfundsforhold. Det er en forudsætning for denne opgave, at Danmarks Statistik ligger inde med en stor mængde oplysninger om borgere og virksomheder – mange af disse oplysninger har en fortrolig karakter. Borgere og virksomheder har derfor med rette krav på, at oplysninger om dem beskyttes og kun anvendes til statistiske eller videnskabelige formål.

Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik er det sæt af regler og retningslinjer, som Danmarks Statistik anvender i håndteringen af de mange data om befolkningen og virksomheder i Danmark, der er grundlaget for statistikproduktionen.

På persondataområdet findes der lovgivning, der regulerer datafortrolighed. På virksomhedsdataområdet er den lovmæssige regulering mindre detaljeret.

For begge statistikområder gælder, at datafortrolighedspolitikken er Danmarks Statistiks konkrete udmøntning af de lovgivningsmæssige regler og de grundlæggende principper, der findes for håndtering af data til statistiske formål og videnskabelige undersøgelser. Dette sikrer, at borgere såvel som virksomheder kan være sikre på, at data om dem kun anvendes til dette formål, og at der ikke kan afsløres viden om enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder via den statistiske anvendelse af data om dem.

Datafortrolighedspolitikken er suppleret med en række bilag, der mere konkret gør rede for håndteringen af den generelle politik på en række specifikke områder og i en række specifikke situationer.

Sammen med Danmarks Statistiks informationssikkerhedspolitik udgør datafortrolighedspolitikken det samlede sikkerhedsgrundlag for behandlingen af de mange oplysninger om personer og virksomheder, som Danmarks Statistik ligger inde med.

2. Principper

Principperne for datafortrolighedspolitikken er:

- at sikre, at der ikke kan opnås eller udledes viden om enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder på baggrund af de statistikker og data, Danmarks Statistik stiller til rådighed.
- at sikre, at oplysninger i Danmarks Statistik alene anvendes til statistik eller videnskabelige undersøgelser.

Offentlige institutioner og myndigheder (jf. afgrænsningen i forvaltningsloven) samt private og selvejende institutioner, der løser opgaver for stat og kommuner i henhold til indgåede driftsaftaler eller driftsoverenskomster eller i henhold til lovgivning, er ikke omfattet af Danmarks Statistiks regler for diskretionering af virksomheder vedr. statistik om disse opgaver. Dette skyldes primært, at der i udgangspunktet vil være adgang til disse oplysninger via aktindsigt. Eksempler herpå er private og selvejende daginstitutioner, plejehjem og botilbud, alle uddannelsesinstitutioner og private virksomheder der udbyder undervisning eller

uddannelse, der er godkendt af staten og helt eller delvist finansieret af offentlige midler.

Principperne udmøntes i en række regler og praksisser, der beskrives i de følgende afsnit.

3. Organisering

Rigsstatistikeren er den øverste fagligt og administrativt ansvarlige for Danmarks Statistiks virksomhed, herunder også for datafortrolighedspolitikken.

Arbejdet med stillingtagen til principielle spørgsmål vedrørende datafortrolighedspolitikken og revisionen heraf foregår i Danmarks Statistiks Datafortrolighedsudvalg, der er nedsat af rigsstatistikeren. Datafortrolighedsudvalget udarbejder en årlig beretning til Danmarks Statistiks direktion over resultaterne af udvalgets drøftelser. Danmarks Statistiks bestyrelse inddrages vedrørende principielle spørgsmål.

I det enkelte kontor i Danmarks Statistik er kontorets chef ansvarlig for at sikre, at datafortrolighedspolitikken implementeres i kontorets arbejde. Kontorchefen har kendskab til detaljerne i kontorets produkter og har derfor også forudsætningerne for at finde eventuelle kritiske forhold. I tvivlstilfælde skal der rettes henvendelse til Datafortrolighedsudvalget.

4. Lovgivningens rammer

Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik er en konkret udmøntning af gældende lovgivning:

- EU-forordningen om europæiske statistikker¹
- Databeskyttelsesforordningen²
- Databeskyttelsesloven
- Videregivelsesbekendtgørelsen³
- Lov om forretningshemmeligheder
- Forvaltningsloven
- Offentlighedsloven
- Straffeloven
- Lov om Danmarks Statistik

Som andre nationale statistikinstitutioner i EU skal Danmarks Statistik efterleve kvalitetsstandarderne i Adfærdskodeks for europæisk statistik (Code of Practice).

EU-lovgivningen om europæiske statistikker, adfærdskodeksen og databeskyttelsesreglerne fastsætter det grundlæggende princip, at oplysninger, der er indsamlet til statistiske formål, alene må anvendes til at udføre statistiske eller videnskabelige undersøgelser. Alle oplysninger, som Danmarks Statistik som dataansvarlig indsamler, sker til statistiske formål. Oplysninger fra Danmarks Statistiks lukkede statistiske system må derfor ikke bruges til andre formål. Det

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 223/2009 af 11. marts 2009, som senest er ændret ved forordning 2015/759 af 29. april 2015

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016

³ Bekendtgørelse nr. 1509 af 18/12/2019, som senest er ændret ved bekendtgørelse 1572 af 9/12 2022

skyldes, at behandling til statistiske og videnskabelige formål er underlagt garantier for personernes og virksomhedernes rettigheder og frihedsrettigheder, ved at oplysningerne ikke benyttes til andet end statistiske og videnskabelige formål. Videregivelse må ikke ske til andre formål, fx administrative, retlige eller skattemæssige formål eller til kontrol af borgeres eller virksomheders individuelle forhold.

Det skal dog nævnes, at der undtagelsesvist foreligger to situationer, hvor Danmarks Statistik ved lov er blevet pålagt at videregive oplysninger til brug for administrative formål. Det gør sig gældende vedrørende lov om arbejdsgivernes uddannelsesbidrag (AUB)⁴ og lov om tidlig pension⁵. Danmarks Statistik gjorde i disse tilfælde opmærksom på uoverensstemmelsen mellem videregivelse til administrative formål og formålsbestemtheden som følge af de databeskyttelsesretslige regler.⁶

Videregivelsesbekendtgørelsen sætter rammerne for videregivelse af særlige kategorier af personoplysninger oplysninger efter databeskyttelsesforordningens art. 9 og art. 10 (følsomme oplysninger og oplysninger om strafbare forhold), der oprindeligt er indsamlet til videnskabelige eller statistiske formål.

Mange erhvervsoplysninger indsamlet af Danmarks Statistiks vil være forretningshemmeligheder (bl.a. oplysninger om omsætningstal og forretningsforbindelser). Lov om forretningshemmeligheder indeholder regler om beskyttelse mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse af forretningshemmeligheder.

Forvaltningslovens § 27 understreger offentligt ansattes tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, de bliver bekendt med som led i deres arbejde. Desuden indeholder lovens §§ 28-32 regler om videregivelse af data til en anden forvaltningsmyndighed.

Offentlighedslovens § 27 fastslår, at retten til aktindsigt ikke omfatter materiale, der er tilvejebragt som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik eller videnskabelige undersøgelser.

Straffelovens § 152 fastslår, at (nuværende og tidligere) offentligt ansattes videregivelse af fortrolige oplysninger er ulovlig og strafbelagt.

5. Regler for datafortrolighed generelt

Datafortrolighedspolitikens første princip er at sikre, at der ikke kan opnås viden om enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder på baggrund af oplysninger, som Danmarks Statistik stiller til rådighed. Dette princip håndhæves gennem diskretionering, dvs. metoder til at sikre at oplysninger om enkeltpersoner og enkelte virksomheder ikke fremgår af statistiske tabeller.

⁴ Danmarks Statistiks pligt til at videregive oplysninger til brug for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags opgørelse af erhvervsuddannede årsværk følger af § 2 i bekendtgørelse nr. 233 af 22/03/2018 (bekendtgørelse om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrags uddannelsesregister til brug for opgørelse af erhvervsuddannede årsværk ved beregning af praktikpladsafhængigt AUB-bidrag).

⁵ Danmarks Statistiks pligt til at videregive oplysninger til Udbetaling Danmark til brug for opgørelse af anciennitet følger af § 12 k i lov nr. 2202 af 29/12/2020 (lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af ret til tidlig pension)).

⁶ Høringssvarene kan ses på:

<https://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/L202/bilag/1/1748605.pdf>, s. 29, og

<https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L104/bilag/3/2290377.pdf>, s. 25.

Hovedreglen for diskretionering er, at der skal være minimum tre observationer i en celle, før der kan ske offentliggørelse, idet celler med ingen observationer accepteres. Ved observationer forstås de relevante enheder, som statistikken beskæftiger sig med, fx personer, virksomheder, hændelser mv.

For erhvervsstatistiske tabeller benyttes desuden et dominanskriterie, der betyder, at hvis den eller de største virksomheder tilsammen udgør en dominerende andel af værdien i en given tabelcelle, så diskretioneres der. Diskretionering er behandlet i bilag 1.

For at sikre overholdelse af de grundlæggende principper behandler Danmarks Statistik alle de oplysninger, Danmarks Statistik ligger inde med, som fortrolige.

Dog opfattes variable om køn, alder samt arbejdsstedets branche, adresse og sektor ikke som fortrolige. Det er variabelenes specifikke indhold, der ikke er fortrolige. Sammenstillet med andre variable kan der opstå en situation, der kræver diskretionering.

Persondata, som er indsamlet af Danmarks Statistik til statistiske formål, må ikke gives tilbage til dataleverandører. Det sker for at sikre, at sådanne data ikke kommer til at medvirke ved behandling af konkrete enkeltsager i det administrative system. For så vidt angår tilbagelevering af virksomhedsdata kan det ske i fire situationer, jf. bilag 4.

Særligt om virksomhedsoplysninger

Behandlingen af virksomheds- og erhvervsdata er reguleret i forvaltningsloven vedrørende videregivelse af oplysninger til en anden forvaltningsmyndighed (§§ 28-32), i kapitel 2 i lov om forretningshemmeligheder, i EU-forordningen om europæiske statistikker samt i § 7 i lov om Danmarks Statistik. Derudover gælder databeskyttelsesreglerne ved behandlingen af enkeltmandsvirksomheder, da det i praksis ikke er muligt at skelne mellem oplysninger om ejeren som individ og oplysninger om virksomheden. EU-forordningen om europæiske statistikker og Afdækkingslovens krav til fortroligheden af virksomhedsdata svarer til reglerne for databeskyttelsesreglerne. Danmarks Statistik har derfor besluttet at foretage diskretionering af virksomhedsdata.

For en række erhvervsstatistikker gælder en særlig diskretioneringspraksis, som indebærer, at der kun diskretioneres, hvis virksomheder selv anmoder om det. Dette gælder statistikker, hvor varen eller tjenesten – og ikke virksomheden – udgør den statistiske enhed. Det er derfor vanskeligt at udlede en information om enkeltvirksomheder i disse statistikker. Kriterierne for diskretionering på baggrund af en virksomheds anmodning svarer til de almindelige regler for diskretionering i erhvervsstatistikken. Det vil sige, at før der sker diskretionering, skal de almindelige kriterier (antal/dominans) være overskredet og den relevante virksomhed, skal have ønsket diskretionering.

Det overordnede fortrolighedsprincip om at sikre, at oplysninger i Danmarks Statistik alene anvendes til statistik og videnskabelige undersøgelser, gælder også for oplysninger om virksomheder. Som undtagelse gælder dog, at opdateringer, som Danmarks Statistik foretager i det Erhvervsstatistiske Register om fx virksomheders branche, overføres til det Centrale Virksomhedsregister (CVR), hvorved det bliver almindeligt tilgængeligt som del af de offentlige grunddata.

6. Regler vedrørende eksterne brugeres adgang til enkelt-oplysninger (mikrodata)

Adgang til pseudonymiserede mikrodata Eksterne brugere kan, såfremt de opfylder en række betingelser, få adgang til at analysere pseudonymiserede mikrodata hos Danmarks Statistik. At data er pseudonymiserede betyder, at de faktiske identifikationsvariable, fx cpr- eller cvr-numre er fjernet og erstattet af ikke-informationsbærende løbenumre, der er unikke for hvert projekt. Ved mikrodata forstås data, som er knyttet til enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder.

Eksterne brugere kan bruge data om enkeltpersoner og enkeltvirksomheder via en af Danmarks Statistiks fire mikrodataordninger:

1. Forskerordningen
2. Myndighedsordningen
3. Lovmodellen
4. Datavarehuse

De fire ordninger er nærmere beskrevet i bilag 2.

Adgang til mikrodata Uanset hvilken af de fire ordninger der anvendes, opbevares data på Danmarks Statistiks servere. Danmarks Statistik udleverer som hovedregel ikke data, men giver adgang til at gennemføre statistiske eller videnskabelige analyser på data, der opbevares sikkert hos Danmarks Statistik. Brugere, der autoriseres af Danmarks Statistik, får i en nærmere bestemt periode adgang til de mikrodata, de har behov for til nærmere angivne faglige formål. Ordningerne tillader hjemtagning af analyseresultater, hvor det ikke er muligt at identificere hverken enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder, se nærmere på <https://www.dst.dk/da/Til-Salg/Forskningservice/hjemtagelse-af-analyseresultater>.

De tabeller, der udarbejdes på baggrund af data i disse ordninger, skal overholde Danmarks Statistiks regler og retningslinjer for datafortrolighed, herunder diskretionering og aggregering.

Fælles for alle fire ordninger er, at de kun må bruges til statistiske eller videnskabelige analyser. De må under ingen omstændigheder bruges til administrative formål. De må heller ikke bruges til løbende statistikproduktion, med mindre der foreligger en særskilt aftale herom.

Hjemtagning af analyseresultater under disse ordninger kontrolleres i Danmarks Statistiks Forskningservice ved et systemunderstøttet kontrolværktøj og stikprøveudtagelse. Kontrolværktøjet og stikprøven fokuserer på, at der ikke hjemtages mikrodata. Det er brugernes ansvar at sikre, at Danmarks Statistiks regler og retningslinjer overholdes, hvortil Forskningservice tilbyder brugeren vejledning.

For alle fire ordninger gælder, at tvivlstilfælde, som måtte opstå ved fortolkning af reglerne om datafortrolighed, behandles af Danmarks Statistiks Datafortrolighedsudvalg. Udvalget foretager om nødvendigt en indstilling til rigsstatistikerne.

Uanset hvilken af de fire ordninger de eksterne brugere anvender, er det en generel betingelse, at brugerne på forhånd har underskrevet særlige fortroligheds- og tavshedserklæringer, og at de udfører deres analyser i et sikkert analysemiljø, der er autoriseret af Danmarks Statistik.

Lovgivningen giver mulighed for at kunne behandle og samkøre data, så længe det sker til statistiske eller videnskabelige formål. Det er derfor vigtigt, at anvendelsen af mikrodata (dvs. oplysninger om enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder) fra Danmarks Statistik ikke kommer i konflikt med formålsbegrænsningen (formålet skal være til statistik eller videnskab). Det har især betydning i forbindelse med eksterne brugeres adgang til mikrodata. For at behandlingen falder inden for EU-lovgivningen om europæiske statistikker, databeskyttelseslovgivningens og adfærdskodeksens begrænsning, gælder der ved behandlingen:

- Data skal være pseudonymiserede, dvs. at direkte identifikationsoplysninger er fjernet.
- Output fra behandlingen skal være aggregeret og diskretioneret.
- Formålet med behandlingen skal være i samfundets interesse. Hvis der er tale om særlige kategorier af personoplysninger eller straffedomme og lovovertrædelser, jf. databeskyttelsesforordningens art. 9 og 10, skal formålet være af væsentlig samfundsmæssig betydning.
- Data må ikke anvendes til andre formål, fx administrative, retlige eller skattemæssige formål eller til kontrol af de statistiske enheders forhold.

Så længe behandlingen af data, der er indsamlet af Danmarks Statistik til statistiske formål holder sig inden for disse rammer, vil behandlingen være lovlig. De samme regler gælder, når behandlingen sker som et led i udarbejdelsen af analyser ved hjælp af kvantitative metoder, som fx regressionsanalyser.

Videregivelse Danmarks Statistik kan i helt særlige tilfælde, undtagelsesvist og efter konkret beslutning fra rigsstatistikeren videregive mikrodata om personer med henblik på udarbejdelse af statistik. Dette er beskrevet i bilag 3.

7. Dataindsamling til personstatistik

Hovedparten af oplysninger til personstatistik indhentes fra administrative registre. Lov om Danmarks Statistik slår fast, at offentlige myndigheder og institutioner skal give Danmarks Statistik adgang til de oplysninger, som de er i besiddelse af, som er nødvendige for opfyldelsen af Danmarks Statistiks arbejdsplan (§ 6) – samt at erhvervsdrivende har pligt til at levere en række oplysninger til Danmarks Statistik (§§ 8-12).

I de enkelte tilfælde, hvor registergrundlaget eller indsamling af data fra myndigheder, institutioner eller erhvervsdrivende ikke er tilstrækkeligt til at udarbejde statistikken, kan der gennemføres surveys, hvor dataindsamlingen sker ved direkte henvendelse til en udvalgt personkreds. Det er frivilligt at besvare sådanne surveys, og et ønske om ikke at deltage respekteres. Hvis en person ønsker at deltage, informeres vedkommende forud for selve dataindsamlingen om undersøgelsens formål og indhold. Dette gælder også for surveys, der ikke indgår i statistikproduktionen, men alene gennemføres som serviceopgave. Stikprøvebaseret dataindsamling er behandlet i bilag 5.

8. Danmarks Statistik som databehandler ved indsamling af oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner

Andre offentlige myndigheder kan have hjemmel til indsamling af de samme data, som indgår i Danmarks Statistiks statistikproduktion. For at undgå dob-

beltindsamling af oplysninger kan Danmarks Statistik indsamle data på en anden myndigheds vegne. I disse tilfælde er den pågældende anden myndighed dataansvarlig for indsamlingen, og Danmarks Statistik er databehandler. Indsamling og videregivelse af data sker efter myndighedens instruks, inkl. eventuel videregivelse til andre myndigheder forud for behandling i Danmarks Statistik. Dataindsamlingsprocessen afsluttes med videregivelse til Danmarks Statistiks ordinære virksomhed, hvorefter Danmarks Statistik bliver dataansvarlig for disse data på sædvanlig vis.

Behandlingen af data til statistik efter denne model er ikke uforenelig med et oprindeligt administrativt formål med dataindsamlingen. Data, der er indsamlet til administrative formål, kan videregives til statistik – men det omvendte må ikke være tilfældet.

Danmarks Statistiks anvendelse af databehandlermodellen kræver den pågældende afdelingsdirektørs tilladelse i hvert enkelt tilfælde.

Reglerne vedrørende databehandleraftaler er nærmere beskrevet i bilag 6.

9. Regler vedrørende interne brugeres adgang til data

Danmarks Statistiks medarbejderes adgang til data skal godkendes af de pågældende medarbejderes chef og være begrundet i et databehov i snæver relation til den eller de statistikker, som de pågældende medarbejdere arbejder med. Adgang sker således efter et dataminimeringsprincip, og Danmarks Statistiks IT-afdeling gennemgår dataadgangen hvert halve år med henblik på revision af de tildelte adgange.

Medarbejdernes brug af registerdata logges.

Bilag

1. Håndtering af diskretionering i person- og erhvervsstatistikker
2. Eksterne brugeres adgang til mikrodata
3. Videregivelse af mikrodata om personer
4. Tilbagelevering til dataleverandører
5. Frivillig stikprøvebaseret dataindsamling udført af DST Survey
6. Databehandleraftaler

Bilag 1. Håndtering af diskretionering i person- og erhvervsstatistikker

Indledning Dette bilag beskriver, hvordan Danmarks Statistik sikrer diskretionering i statistikprodukter (dvs. aggregerede tabeller), der skal offentliggøres eller leveres som serviceopgaver til specifikke brugere og kunder. Statistikområderne opdeles i personstatistik og erhvervsstatistik. Først gennemgås diskretionering for personstatistik, dernæst for erhvervsstatistik og til sidst for koblingen mellem de to. Der kan være supplerende krav eller mindre afvigelser til diskretionering for enkelte registre og statistikområder.

Personstatistik

Krav til diskretionering Diskretioneringskravet for personstatistik er, at der ikke ud fra statistikken må kunne udledes information om enkeltpersoner eller husholdninger. I praksis indebærer det, at læseren af en tabel ikke må kunne opnå viden om enkeltpersoner ud over køn og alder, der betegnes som keredemografiske variable og derfor ikke skal diskretioneres, samt arbejdsstedets branche, adresse og sektor.

Der gælder følgende regel for diskretionering:

- Der skal være minimum 3 observationer i en celle, før der kan ske offentliggørelse, idet celler med ingen observationer accepteres.⁷

Det er simpelt at udpege celler, der ikke overholder minimumskravet, og som derfor skal diskretioneres i den statistiske tabel (primær diskretionering). I en tabel med mange dimensioner er det til gengæld vanskeligt på optimal vis at udpege øvrige celler, der også skal diskretioneres, for at indholdet af primært diskretionerede celler ikke kan rekonstrueres (sekundær diskretionering). Danmarks Statistik anvender værktøjet Tau-Argus til denne opgave.

Tau-Argus stilles også til rådighed for brugere af Danmarks Statistiks mikrodataordninger.

Eksempel på diskretionering af antalstabeller for personstatistik

Vi betragter en population afgrænset ved et givent geografisk område, fx et boligområde. Personerne i populationen tilkøbes oplysninger om herkomst og tilknytning til arbejdsmarkedet. Diskretioneringskravet opfyldes således, såfremt der er minimum 3 eller ingen observationer i det givne geografiske område i alle kombinationer af variablene herkomst og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Er ovenstående ikke opfyldt, er der et diskretioneringsproblem, som skal løses ved enten sletning af de pågældende oplysninger eller sammenlægning af undergrupper. Tau-Argus anvender førstnævnte metode, hvorfor metoden om sletning af oplysninger danner udgangspunkt for det følgende tabelexempel. Tallene i tabellen er fiktive.

⁷ Der kan i særlige tilfælde stilles krav om flere end 3 enheder såfremt området anses som særligt følsomt. Hvis der hentes informationer fra flere statistikker, så anvendes det strengeste diskretioneringskrav.

Tabel 1: Ikke diskretionerede værdier

	Dansk oprindelse	Indvandrere	Efterkommere	Total
Total	124	69	42	235
1 Erhvervsaktive	88	47	33	168
11 Selvstændige	23	7	11	41
12 Medarbejdende ægtefælle	8	5	3	16
13 Lønmodtagere	57	35	19	111
2 Midlertidigt ikke erhvervsaktive	17	9	2	28
21 Arbejdsløs mindst halvdelen af året	12	7	1	20
22 Sygedagpenge, orlov mv.	5	2	1	8
3 Ikke erhvervsaktive	19	13	7	39
31 Under uddannelse	14	7	4	25
32 Pensionist/efterløn	4	3	1	8
33 Kontanthjælp	1	3	2	6

Tabellen ovenfor viser de ikke-diskretionerede værdier, hvor de problematiske værdier er markeret med rødt (celler med under 3 observationer). Variablen for tilknytning til arbejdsmarkedet har en hierarkisk struktur, hvor 11 Selvstændige, 12 Medarbejdende ægtefælle og 13 Lønmodtagere tilsammen giver kategorien 1 Erhvervsaktive, der er markeret med fed. Ligeledes summerer 21 Arbejdsløs mindst halvdelen af året og 22 sygedagpenge, orlov mv. til 2 Midlertidigt ikke erhvervsaktive. Slutteligt udgøres 3 Ikke erhvervsaktive af grupperne 31 Under uddannelse, 32 Pensionist/efterløn og 33 Kontanthjælp. I tabellen nedenfor er de diskretionerede værdier erstattet med to punktummer ("..").

Tabel 2: Diskretionerede værdier

	Dansk oprindelse	Indvandrere	Efterkommere	Total
Total	124	69	42	235
1 Erhvervsaktive	88	47	33	168
11 Selvstændige	23	7	11	41
12 Medarbejdende ægtefælle	8	5	3	16
13 Lønmodtagere	57	35	19	111
2 Midlertidigt ikke erhvervsaktive	..	9	..	28
21 Arbejdsløs mindst halvdelen af året	12	..	..	20
22 Sygedagpenge, orlov mv.	..	..	..	8
3 Ikke erhvervsaktive	..	13	..	39
31 Under uddannelse	14	7	4	25
32 Pensionist/efterløn	4	..	..	8
33 Kontanthjælp	..	..	..	6

Cellerne, der er markeret med rødt i tabellen ovenfor, er de celler, som er diskretioneret grundet primær diskretionering, fordi de ikke lever op til kravet om mindst 3 i cellen. De orange celler er diskretioneret grundet sekundær diskretionering (også kaldet følgediskretionering) for at sikre, at der ikke kan regnes baglæns og afsløre en værdi, der er diskretioneret grundet primær diskretionering.⁸ Således har det været nødvendigt at diskretionere nogle celler, der ellers

⁸ Farverne på cellerne medtages her udelukkende som uddybende illustration af eksemplet. I publicerede tabeller må celler underlagt diskretion ikke være farvet eller have anden indikation af om cellen er underlagt primær eller sekundær diskretionering, da denne information kan udnyttes til at udlede diskretioneringsbelagte informationer.

lever op til kravet om at have en værdi på mindst 3, men dette sker for at beskytte cellen, der har en værdi under 3.

I tabellen oplyses også totaler, hvilket gøres for at bevare mest mulig information til trods for diskretioneringen. Eksempelvis kan antallet af indvandrere, som er enten arbejdsløse eller på sygedagpenge, orlov mv., ikke oplyses. I stedet kan det oplyses, at 9 indvandrere er midlertidigt ikke erhvervsaktive, så det vil sige, at 9 indvandrere fordeles mellem arbejdsløse og sygedagpenge, orlov mv.

For personer med dansk oprindelse og efterkommere kan der af diskretioneringshensyn ikke oplyses, hvor mange der er midlertidigt ikke erhvervsaktive. Dog kan totalen på tværs af herkomstgrupper anvendes. Der er 28 midlertidigt ikke-erhvervsaktive i alt. Vi ved, at 9 af dem er indvandrere, derfor må der være 19 midlertidigt ikke-erhvervsaktive, som fordeles sig mellem dansk oprindelse og efterkommere. På denne måde kan der stadig udledes en vis information fra tabellen ved brug af totalerne, dog med en usikkerhed, så der ikke oplyses informationer om enkeltpersoner.

Skærpende forhold I visse former for serviceopgaver gælder skærpede diskretioneringskrav. Det gælder fx, hvis andre end Danmarks Statistik er dataansvarlig. Eksempelvis er Sundhedsdatastyrelsen dataansvarlig for Lægemedelstatistikregisteret, hvor de sætter krav til minimumsantallet af enheder i de enkelte celler.

Derudover er der skærpende omstændigheder ved levering af aggregerede data, hvor kunden har indsendt populationen, som sammenkøres med Danmarks Statistiks registerdata. I de tilfælde er det vigtigt i diskretioneringen at tage højde for, at kunden har egne oplysninger om de indsendte personer.

Forskningservice For regler ved hjemtagelse af aggregerede data igennem Danmarks Statistiks Forskningservice henvises til bilag 2 om adgang til mikrodata i Forskerordningen.

Erhvervsstatistik

Krav til diskretionering Diskretioneringskravet for erhvervsstatistik består ligeledes i, at der ud fra et statistikprodukt ikke må kunne opnås information om enkelte identificerbare virksomheder eller arbejdssteder. Det betyder, at det ikke må være muligt at få oplysninger om økonomisk aktivitet eller andre oplysninger om den enkelte statistiske enhed, som fx omsætning eller antal fuldtidsansatte.

Det skal bemærkes, at offentlige institutioner samt private og selvejende institutioner, der løser opgaver for stat og kommuner i henhold til indgåede driftsaftaler eller driftsoverenskomster eller i henhold til lovgivning, ikke er omfattet af Danmarks Statistiks regler for diskretionering af virksomheder vedr. statistik om disse opgaver.

For statistikkerne Udenrigshandel med varer, Udenrigshandel med økologiske varer, Udenrigshandel med tjenester, Betalingsbalancens opgørelse af vare- og tjenestehandel samt Industriens salg af varer skal virksomhederne selv anmode om diskretionering. Dette skyldes, at det er varen eller tjenesten og ikke virksomheden, som udgør den statistiske enhed.

For at sikre, at fortrolige oplysninger ikke kan henføres til identificerbare statistiske enheder, skal følgende krav være opfyldt:

- a. Der skal være minimum 3 observationer i en celle, før der kan ske offentliggørelse, idet celler med ingen observationer accepteres.

Observationerne kan udgøres af den økonomiske eller juridiske enhed, CVR-nummeret, arbejdsstedet etc. Det afhænger af, hvilket enhedsniveau statistikken opgøres på.

Ved statistik omhandlende driftsøkonomiske variable skal der også tages højde for, at enkelte virksomheder kan dominere en afgrænset del af populationen (som fx en branche eller en kombination af branche og størrelsesgruppe) i en sådan grad, at offentliggørelse af en total for den pågældende delpopulation vil afsløre for meget. Fx vil en virksomhed, der har 90 pct. af omsætningen i en branche, kunne udlede temmelig meget om de øvrige virksomheder i branchen, hvis branchetotalen offentliggøres. Derfor er der også brug for et dominanskriterium/en koncentrationsregel:

- b. Der anvendes en (n,k) -dominansregel, hvor de n største statistiske enheder samlet set højst må stå for k % af den økonomiske volumen (målt på driftsøkonomiske variable) i en given tabelcelle. Der diskretioneres dog kun i de tilfælde, hvor tabelcellen indeholder driftsøkonomiske variable.

Diskretionering efter dominansreglen kan beregnes efter to metoder. Den ene metode er at beregne dominanskriteriet på baggrund af den aktuelle driftsøkonomiske variabel, der indgår i den pågældende tabelcelle. For statistikker, hvor der er høj korrelation, eller direkte ligningsmæssig sammenhæng, mellem flere driftsøkonomiske variable, anvendes den anden metode, hvor diskretionering foretages på tværs af flere variable med udgangspunkt i den samme variabel, omsætning, der så omtales som en skyggevariabel.

Dog gælder det for alle erhvervsstatistikker, at erhvervsdemografiske variable (antal statistiske enheder (dvs. firmaer, arbejdssteder eller faglige enheder) fordelt på fx geografi, branche og sektor) i den pågældende statistik altid som udgangspunkt kan oplyses uanset antallet af observationer og dominans. Erhvervsdemografiske variable afgrænser alene populationen af statistiske enheder og afslører ikke deres økonomiske aktivitet.

Parameterverdierne n og k for dominansreglen angives ikke, da dette vil kunne afgrænse udfaldsrummet for værdier underlagt diskretionering, og dermed modvirke effekten af diskretioneringen.

Eksempel Vi betragter en aggregeret statistik, hvor omsætning for en gruppe af firmaer fordeles på deres hovedbranche og størrelsesgruppe. For at ovenstående to krav er overholdt, skal følgende gælde:

- a. Inden for hver hovedbranche skal der som minimum være 3 firmaer i hver størrelsesgruppe.
- b. Inden for hver hovedbranche og størrelsesgruppe må der ikke være dominans, i dette eksempel anvendes parametrene $n=2$ og $k=90$. Det vil sige, at de to største firmaer ikke må stå for mere end 90 pct. af den samlede omsætning.⁹

Er kravene a. og b. opfyldt, er der ikke behov for diskretionering.

⁹ Det bør bemærkes, at værdierne for n og k er valgt tilfældigt for illustration af eksemplet.

Håndtering af diskretioneringsproblemer

Som for personstatistik er det simpelt at udpege celler, der ikke overholder kravene til antal eller dominans, og som derfor skal diskretioneres i den statistiske tabel (primær diskretionering). Men det er en kompliceret opgave at udpege et minimalt antal celler til sekundær diskretionering, der samtidig lader mest mulig information tilbage i tabellen til brugeren. Danmarks Statistik anvender værktøjet Tau-Argus til denne opgave.

Et alternativ til at undertrykke enkeltværdier i den statistiske tabel er at sammenlægge undergrupper. Ved sammenlægning af grupper tjekkes det efterfølgende, om den nye gruppering af enheder opfylder begge diskretioneringskrav.

Eksempel Vi betragter et eksempel, hvor antalskriteriet ikke er opfyldt. Det vil sige, at der inden for én hovedbranche er mindre end 3 firmaer i én størrelsesgruppe. Dette betyder, at der er et diskretioneringsproblem, som skal løses. Vi løser det ved at fjerne størrelsesopdelingen for den pågældende hovedbranche, som illustreret i tabel 3 nedenfor.

Tabel 3 For få CVR-numre i én gruppe

	Diskretionering	Antal firmaer	Omsætning
Hovedbranche 1	Nej	9	580 mio. kr.
- Firmaer med under 250 fuldtidsansatte	Ja, sekundær	7	~~30 mio. kr.~~
- Firmaer med over 250 fuldtidsansatte	Ja, primær	2	550 mio. kr.

Først tjekkes, om der er minimum 3 firmaer i hver størrelsesgruppe inden for hovedbranchen (primær diskretionering). Det ses, at der kun er 2 firmaer i størrelsesgruppen med over 250 ansatte i hovedbranche 1, hvorfor omsætningen derfor ikke må oplyses. Herefter tjekkes, om det er muligt på baggrund af de resterende oplysninger at udlede omsætningen for størrelsesgruppen med over 250 ansatte, selvom denne er diskretioneret. Her kan den beregnes som differencen mellem hovedbranchens omsætning i alt og omsætningen for størrelsesgruppen af firmaer med under 250 ansatte, hvilket betyder, at der er behov for sekundær diskretionering. Derfor diskretioneres omsætningen for størrelsesgruppen med under 250 ansatte også.

Eksempel Det næste eksempel illustrerer en situation, hvor kravet vedrørende dominans ikke er opfyldt. Det vil sige, at der inden for én hovedbranche og valgte størrelsesgrupper er to firmaer, som udgør mere end 90 pct. af omsætningen. Dette betyder, at der er et diskretioneringsproblem, som skal løses. Vi løser det ved at fjerne størrelsesopdelingen for den pågældende hovedbranche, som illustreret i tabel 2 nedenfor.

Tabel 2 Dominansproblem i én gruppe

Diskretionering	Antal Firmaer	Omsætning	Oms. to største
Nej	25	600 mio. kr.	520 mio. kr.
Ja, sekundær	20	~~30 mio. kr.~~	20 mio. kr.
Ja, primær	5	~~570 mio. kr.~~	520 mio. kr.

Tabel 2 viser, at der er mere end 3 firmaer i hver gruppe, hvorfor antalskravet er opfyldt. Nu tjekkes dominanskriteriet for hver størrelsesgruppe inden for hovedbranchen. For den mindste størrelsesgruppe udgør de to største firmaer 67 pct.

(20/30) af omsætningen, så her er der ikke et dominansproblem. For den største størrelsesgruppe udgør de to største 91 pct. (520/570), og dermed har vi et dominansproblem. Derfor diskretioneres først omsætningen for den største størrelsesgruppe (primær diskretionering), og herefter diskretioneres også omsætningen for den mindste størrelsesgruppe (sekundær diskretionering), da det ellers vil være muligt at udlede omsætningen for den primært diskretionerede gruppe af firmaer. For hovedbranchen samlet udgør de to største firmaer 87 pct. (520/600) af omsætningen, så her skal ikke diskretioneres.

Definition af driftsøkonomiske variable	Dominanskriteriet bruges, når der oplyses aggregerede data for driftsøkonomiske variable. Vi definerer ”driftsøkonomiske variable” snævert som regnskabsvariable, dvs. variable, der siger noget om volumen. Det indebærer samtidig, at mere kvalitative variable, som fx ”aktiv på sociale medier”, ikke skal underlægges dominanskriteriet. Med hensyn til beskæftigelsesoplysninger er det, som beskrevet under afsnittet om kobling mellem erhvervs- og personstatistik, kun ”fuldtidsansatte”, der behandles efter begge kriterier, dvs. at andre beskæftigelsesvariable, fx antal personer med en bestemt uddannelse og antal beskæftigede personer, ikke behandles efter dominanskriteriet, og i beskæftigelsesstatistikker benyttes ”fuldtidsansatte” som grundlag for dominansberegningen.
Særlige diskretioneringsregler	Statistikkerne over Udenrigshandel med varer, Udenrigshandel med økologiske varer, Udenrigshandel med tjenester, Betalingsbalancens opgørelse af vare- og tjenestehandel samt Industriens salg af varer har en speciel diskretioneringspraksis, som adskiller sig fra anden erhvervsstatistik, idet virksomhederne selv skal anmode om diskretionering. Argumentet for dette er, at disse statistikker har varen eller tjenesten som statistisk enhed frem for fx enkelte virksomheder. Det er derfor vanskeligt at udlede en information om enkeltindberettere i disse statistikker. Statistik om udenrigshandel fordelt efter virksomhedskarakteristika diskretioneres som øvrige erhvervsstatistikker.

Kobling mellem erhvervs- og personstatistik

Krav til diskretionering	Når der kobles mellem erhvervs- og personstatistik, tager vi højde for diskretioneringsbehov for begge områder. Det vil sige, at man ikke må få oplysninger om enkeltpersoner eller enkelte erhvervsenheders aktivitet. Nedenfor beskrives diskretionering for hhv. beskæftigelsesstatistikker og for andre koblinger mellem erhvervs- og personstatistikker.
Beskæftigelsesstatistikker	<p>Beskæftigelsesstatistikker er i sin natur en kombination af erhvervs- og persondata. Afhængigt af enheden, der opgøres på i beskæftigelsesstatistikken, gælder diskretioneringskravene for enten erhvervs- eller personstatistik.</p> <p>Så længe beskæftigelsesstatistikken ikke vedrører virksomhedernes aktivitetsniveau (omsætning, antal fuldtidsansatte osv.), gælder diskretioneringskravene for personstatistik. Dette betyder, at eksempelvis en opgørelse på antal beskæftigede personer (hoveder) fordelt på uddannelsesniveau og branche er en personstatistik.</p> <p>Hvis der derimod optælles antal fuldtidsansatte fordelt på uddannelsesniveau og branche, er der tale om en erhvervsstatistik, og der skal derfor diskretioneres efter kravene for erhvervsstatistik med den forskel, at dominanskriteriet tjekkes på baggrund af antal fuldtidsansatte frem for omsætningen.</p>

Diskretionering efter erhvervsstatistikens regler sker for at undgå at vise noget om enkeltvirksomheders aktivitetsniveau. Det er kun, når det anvendte beskæftigelsesbegreb måler volumen (forstået som antal fuldtidsansatte eller antal arbejdstimer), at beskæftigelse siger noget om aktiviteten i virksomheden. Derfor skal alene beskæftigelsesstatistikker, der er fordelt efter virksomhedskarakteristika, og som opgør beskæftigelsesvolumen, diskretioneres efter erhvervsstatistikens diskretioneringskrav.

Andre koblinger mellem erhvervs- og personstatistik

Ved kobling af erhvervs- og personstatistik skal data opfylde alle de opstillede krav for hvert statistikområde. Det samlede diskretioneringskrav er derfor:

1. Der skal være minimum 3 statistiske enheder (personer eller virksomheder).
2. De n største enheder må højst stå for k % af aktiviteten (dominansreglen).

Bemærk, at dominansreglen, ligesom ved ren erhvervsstatistik, kun er relevant, såfremt der er tale om driftsøkonomiske variable. Ellers udelades dette, og der ses alene på antalskriteriet.

Eksempel

Vi vil opgøre omsætning fordelt på branche, og hvorvidt der er en ansat med en ph.d.-grad i virksomheden. I dette tilfælde skal sikres, at:

- a) Der skal være minimum 3 beskæftigede personer med og 3 beskæftigede personer uden en ph.d.-grad inden for hver branche.

Når dette er opfyldt, kan vi opdele virksomhederne på branche, og hvorvidt de har en ph.d.-ansat. For at vi kan oplyse omsætningen skal kravene 1. og 2. være opfyldt.

- b) For hver kombination mellem branche og ph.d.-ansat (ja/nej) skal der være minimum 3 virksomheder.
- c) De n største virksomheder i samme kombination må højst have k % af den samlede omsætning i den pågældende kombination. I dette tilfælde bruges $n=2$ og $k=90$ som også er anvendt ved ovenstående eksempel.

Når kravene a., b. og c. er opfyldt, kan man oplyse den samlede omsætning i hver branche fordelt på, om virksomhederne har ansat en med en ph.d.-grad eller ej.

Håndtering af diskretionsproblemer

Eventuelle diskretioneringsproblemer håndteres som beskrevet for henholdsvis person- og erhvervsstatistik.

Hvis vi følger eksemplet ovenfor, kan diskretioneringskravene tjekkes i nedenstående tabel:

Tabel 3 Dominansproblem ved kobling mellem erhvervs- og personstatistik

		Antal		Omsætning	
Diskretionering		personer	virksomheder	Omsætning	to største
Branche 1	Nej	500	30	100 mio. kr.	70 mio. kr.
- Med ph.d.'er	Ja, sekundær	30	10	~~30 mio. kr.~~	20 mio. kr.
- Uden ph.d.'er	Ja, primær	470	20	~~70 mio. kr.~~	65 mio. kr.

Krav a. er opfyldt, idet der er mindst 3 personer med og mindst 3 personer uden en ph.d.-grad, der er ansat i den pågældende branche. Krav b. er også opfyldt,

idet der er et tilstrækkeligt antal virksomheder med og uden en ph.d.-ansat. Til gengæld er krav c. ikke opfyldt, da de to største virksomheder i branchen uden ph.d.-ansatte udgør mere end 90 pct. af omsætningen, hvorfor denne skal diskretioneres. Omsætningen for virksomheder med ph.d.-ansatte diskretioneres tilsvarende eksempel 2 i erhvervsstatistikafsnittet. Bemærk, at antal personer og antal virksomheder gerne må oplyses fordelt på med og uden ph.d.

Undtagelser vedrørende diskretionering

Enkelte statistikker har af forskellige velbegrundede årsager undtagelser fra hovedreglen. Undtagelser og begrundelser er nærmere beskrevet i statistikdokumentationen for den pågældende statistik i afsnit 8.10 (Diskretionering og data-behandling).

Implementeringen af undtagelser sker efter anmodning fra kontorchefen på området til Datafortrolighedsudvalget, der behandler anmodningen og foretager en indstilling til direktionen.

Offentlige institutioner samt private og selvejende institutioner, der løser opgaver for stat og kommuner i henhold til indgåede driftsaftaler eller driftsoverenskomster eller i henhold til lovgivning, er ikke omfattet af Danmarks Statistiks regler for diskretionering af virksomheder vedr. statistik om disse opgaver. Dette skyldes primært, at der i udgangspunktet vil være adgang til disse oplysninger via aktindsigt. Eksempler herpå er private og selvejende daginstitutioner, plejehjem og botilbud, alle uddannelsesinstitutioner og private virksomheder der udbyder undervisning eller uddannelse, der er godkendt af staten og helt eller delvist finansieret af offentlige midler.

Bilag 2. Eksterne brugeres adgang til mikrodata

Adgang til mikrodata Eksterne brugere kan, såfremt de opfylder en række betingelser, få adgang til at foretage statistiske og videnskabelige analyser af mikrodata hos Danmarks Statistik. Med mikrodata forstås data, som er knyttet til en enkelt person eller en enkelt virksomhed i modsætning til aggregerede data, som alene beskriver grupper af personer eller virksomheder.

Eksterne brugere kan bruge mikrodata via en af Danmarks Statistiks fire mikrodataordninger:

1. Forskerordningen
2. Myndighedsordningen
3. Lovmodelordningen
4. Datavarehuse

De fire ordninger er nærmere beskrevet nedenfor.

Forskerordningen

Forskerordningen kan bruges af forskere/analytikere, som på forhånd er tilknyttet en institution, der er autoriseret til at få adgang til data hos Danmarks Statistik¹⁰.

Kun institutioner, som er af varig karakter, som har en ansvarlig chef og flere forskere/analytikere, kan autoriseres, idet sanktioner ved brud på reglerne ellers vil være uden større effekt. Autorisationen forpligter bl.a. institutionen til at føre tilsyn med, at forskerne/analytikerne kender og overholder reglerne for mikrodataordningerne. Autorisationer tildeles af rigsstatistikeren.

Før en institution kan autoriseres, foretager Danmarks Statistik en konkret bedømmelse af ansøgerens troværdighed som databrunder. Når en institution er autoriseret, kan der indgås aftaler med institutionens konkrete forskere/analytikere.

Følgende institutioner kan autoriseres:

- *Brugergruppen defineret under rammeaftalen mellem Danmarks Statistik og Danish e-infrastructure Cooperation (DeiC)*. Denne gruppe omfatter alle ansatte på offentligt finansierede forskningsprojekter, ansatte i offentlige forsker- og analysemiljøer (dvs. universiteter, sektorforskningsinstitutter, ministerier, styrelser mv.) samt forskere ansat hos alment velgørende fonde i Danmark.
- Inden for den private sektor kan følgende organisationer med et mere varigt forsknings- og analysemiljø som udgangspunkt opnå autorisation:
  - *Interesseorganisationer*
  - *Konsulentfirmaer* kan autoriseres, men kan som udgangspunkt ikke få adgang til mikrodata, der indeholder virksomhedsdata. Rigsstatistikeren kan dog give dispensation til konsulentfirmaer, der udfører udredning eller forskning for en offentlig myndighed eller en interesseorganisation
  - *Andre enkeltvirksomheder* kan autoriseres, men kan ikke få adgang til mikrodata, som indeholder virksomhedsdata.

¹⁰ Der er udarbejdet en detaljeret vejledning omkring regler for hjemtagning af output fra ordningen: Datasikkerhedsregler under mikrodataordningerne herunder regler for hjemtagning af analyseresultater og sanktioner ved databrud jf. linket: <https://www.dst.dk/da/TilSalg/Forskningsservice/hjemtagelse-af-analyseresultater>. Danmarks Statistik logger og stikprøvekontrollerer alt output, der hjemtages via forskerordningen.

- Danske forskere, som i en periode arbejder i udlandet, men som er tilknyttet et autoriseret dansk forskningsmiljø, kan på forskningsmiljøets ansvar få etableret ekstern elektronisk adgang i udlandet.
- *Udenlandske forskere* kan få adgang til data via en dansk autoriseret institution på den pågældende institutions ansvar.

Hvilke data kan der gives adgang til?

Som udgangspunkt kan autoriserede institutioner få adgang til alle typer pseudonymiserede person- og virksomhedsdata med de begrænsninger, der følger af ovenstående regler om konsulentfirmaer og andre enkeltvirksomheder samt dataminimeringsprincippet. Dog gælder det for pseudonymiserede virksomhedsdata, at der først gives adgang til dem et år efter referenceperioden eller referenceåret. Årsagen til dette er, at der ellers vil kunne blive afsløret konkurrence- eller markeds-mæssigt fortrolige oplysninger. Det er særligt problematisk, hvis der om børsnoterede virksomheder afsløres information, som ikke er kendt af markedet. Detaljerede produktdata om enkeltvirksomheder underkastes en særlig diskretionering, før de stilles til rådighed som mikrodata.

Forsknings- eller analyseprojekter pseudonymiseres med en separat nøgle, så det ikke er muligt for de eksterne brugere at sammenkæde data på tværs af projekter. Det gælder dog ikke for særlige projektdatabaser, der kan oprettes for storkunder, som igennem en årrække har demonstreret et særligt behov for at kunne analysere på udvalgte registre. På en projektdatabase har de pågældende storkunder tilknyttet et mindre antal databaseadministratorer, som har rettigheder til selv at forberede udtræk til projekter, der er godkendt til at få data fra projektdatabasen. Overførslen af data til projekterne godkendes og udføres altid af Danmarks Statistik.

Adgang til mikrodata gives efter et dataminimeringsprincip, dvs. at forskere/analytikere kun får adgang til de data, som er påkrævet til deres nærmere beskrevne formål. Institutioner, der ønsker adgang til mikrodata, skal derfor i en projektbeskrivelse til Danmarks Statistik dokumentere, at det ønskede dataindhold og projektbeskrivelsen står i rimeligt forhold til hinanden. Hvis problemstillingen fordrer og begrundes brugen af en totalpopulation, kan der gives adgang til totalmaterialet, ellers gives som udgangspunkt kun adgang til afgrænsede populationer.

Data kan herudover begrænses i form af særlige grupperinger eller udsnit, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til at sikre datafortroligheden i populationen. Det kan fx være tilfældet i analyser, som kun omfatter meget små populationer eller analyser, der har behov for at opdele populationen i små geografiske enheder. I sådanne tilfælde kan der være behov for at aggregere eller helt fjerne oplysninger i datasættet.

Eksterne brugere kan få koblet de data, der stilles til rådighed fra Danmarks Statistik, sammen med deres egne data, såfremt det er påkrævet af hensyn til projektets gennemførelse. Selve koblingen foretages af Danmarks Statistik.

Forskerne kan gennemføre statistiske eller videnskabelige analyser på de pseudonymiserede mikrodata. Data lægges på Danmarks Statistiks særlige servere, hvortil der gives online adgang over en krypteret forbindelse via internettet. Aggregeret output fra analyserne kan hjemtages, men mikrodata må aldrig forlade Danmarks Statistiks servere. Reglerne for hjemtagning er de sammen for Myn-dighedsordningen som for Forskerordningen.

Myndighedsordningen

Offentlige myndigheder som departementer, styrelser, regioner og kommuner kan på grund af deres særlige analysebehov i forbindelse med deres myndighedsopgave få adgang til data på mere fleksible vilkår end de øvrige forsknings- og analysemiljøer.

Myndighedsordningen er baseret på en skriftlig aftale mellem en given myndighed og Danmarks Statistik. Aftalen fastslår, hvilke emneområder og dataregistre den pågældende myndighed har behov for og derfor kan få adgang til. Vurderinger efter dataminimeringsprincippet foretages ikke på projektniveau, men samlet for hele det pågældende ressort. Det vil sige, at en myndighed kan få adgang til de data, som er fagligt relevante for den pågældende myndigheds arbejde. Myndighedens adgang til myndighedsordningen godkendes af Datafortrolighedsudvalget og tildeles herefter autorisation af rigsstatistikeren, som årligt vurderer, hvorvidt den pågældende myndighed fortsat har behov for de data, der ligger under ordningen.

Myndighedsordningen kan indeholde såvel person- som erhvervsdata alt efter den enkelte myndigheds behov.

Der skal under myndighedsordningen ikke - som under forskerordningen - udfærdiges konkrete projektbeskrivelser, hver gang brugerne skal foretage en analyse på data. Brugere får her generel adgang til hele den pakke af data, som fremgår af formålsbeskrivelsen. Ændres deres databehov over tid, tilpasser Danmarks Statistik deres dataadgang efter de nye behov.

For hvert myndighedsområde, der ønsker at benytte sig af denne ordning, skal der underskrives en autorisationsaftale, som fastslår betingelserne for dataadgangen. I autorisationsaftalen angives, hvem der har ansvaret for, at de analysemedarbejdere, der tilkobles ordningen, er bekendt med Danmarks Statistiks datafortrolighedsregler. Derudover skal de enkelte medarbejdere, der skal analysere data, godkendes af Danmarks Statistik. Den enkelte myndighed tilkobler selv deres brugere, efter at Danmarks Statistik har godkendt dem.

Myndighederne kan gennemføre analyser på de pseudonymiserede mikrodata. Data lægges på Danmarks Statistiks særlige myndighedsservere, hvortil der gives online adgang over en krypteret forbindelse via internettet. Aggregeret output fra analyserne kan hjemtages, men mikrodata må aldrig forlade Danmarks Statistiks servere. Reglerne for hjemtagning er de samme for Myndighedsordningen som for Forskerordningen. Reglerne er beskrevet i vejledningen 'Data-sikkerhedsregler under mikrodataordningerne herunder regler for hjemtagning af analyseresultater og sanktioner ved databrud', jf. linket: www.dst.dk/da/TilSalg/Forskningsservice/Vejledningerhttps://www.dst.dk/da/TilSalg/Forskningsservice/hjemtagelse-af-analyseresultater. Danmarks Statistik logger og stikprøvekontrollerer alt output, der hjemtages. Værktøjet Tau-Argus, der sikrer, at datafortrolighedspolitikens minimumskrav overholdes, stilles til rådighed for brugerne af Myndighedsordningen.

Myndighederne kan koble de data, der stilles til rådighed fra Danmarks Statistik, med egne data, men skal selv sørge for at sikre efterlevelse af Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik.

Når ordningen er godkendt i Datafortrolighedsudvalget, kan brugere tilknyttes projekter under en Myndighedsordning efter gældende regler.

Lovmodellen

Lovmodellen er en helt særlig model for de dele af centraladministrationen, som har behov for at udføre *lovforberedende analyser på regeringens økonomiske modeller*. Ordningen har eksisteret siden midten af 1980'erne. Målgruppen for Lovmodellen er ministerier og styrelser. De ministerier og styrelser, som ønsker at bruge Lovmodellen godkendes af både Danmarks Statistik og af det ministerie, som har ansvaret for lovmodellen.

Lovmodellens
dataminimeringsprincip

Ministeriernes lovforberedende arbejde stiller helt særlige krav til dataadgang.

Under lovmodellen stilles de data til rådighed, som *generelt* kan siges at være nødvendige for lovforberedende analyser. Hvilke oplysninger, det drejer sig om, aftales mellem Danmarks Statistik og det ministerie, der har ansvaret for ordningen. Lovmodellen og brugerinstitutionerne kan ansøge Danmarks Statistik om adgang til data, der ligger ud over lovmodellens modelbefolkning. Danmarks Statistik har ansvar for at vurdere ansøgningerne og godkender, hvilke data der stilles til rådighed på baggrund af en behovsbeskrivelse. Ordningen administreres efter et dataminimeringsprincip.

På grund af det generelle formål inkluderer lovmodellen meget omfattende og tværgående data. Til gengæld er det en ufravigelig betingelse, at ordningerne kun bruges til lovforberedende analyser. De må således hverken bruges til administrative formål eller løbende statistikproduktion.

Lovmodellens
dataadministrator og
brugere

Lovmodellens dataarbejde foretages af et mindre antal dataadministratorer (maks. 4 personer), som er underlagt de samme datasikkerhedsforpligtigelser, som medarbejdere på Danmark Statistik, men ansat i det ministerie, som har ansvaret for lovmodellen. Disse særlige dataadministratorer fremskaffer, behandler og tilrettelægger de data, som er nødvendige for lovmodellens brugere. Dataadministratorerne danner de modeldatasæt, modellen har behov for, og sørger for at de enkelte enheder (personer eller familier) tildeles forskellig løbenummer i de forskellige datasæt, så det ikke er muligt at kombinere viden om enhederne på tværs af forskellige datasæt.

Lovmodellens data må og kan kun bruges af autoriserede medarbejdere i ministerier og styrelser. En autorisation skal være godkendt af den ansvarlige kontorchef i det pågældende ministerie. Det er lovmodellens dataadministratorer, som autoriserer lovmodelbrugerne og vedligeholder lister over, hvilke lovmodelbrugere der er aktive inden for de enkelte ministeriers områder. Disse lister sendes halvårligt til Danmarks Statistik. Departementscheferne har ansvaret for, at reglerne overholdes, og at der ikke sker misbrug af oplysningerne.

Lovmodelbrugerne kan gennemføre statistiske og videnskabelige analyser på de pseudonymiserede mikrodata, som ligger i lovmodellen. Data lægges på Danmarks Statistiks særlige lovmodelserver, hvortil der gives online adgang over en krypteret forbindelse via internettet. Aggregerede output fra analyserne kan hjemtages, men mikrodata må – i lighed med de øvrige ordninger – ikke forlade Danmarks Statistiks servere. Output fra lovmodellen logges.

Brugen af fulde
populationer i
Lovmodellen

I helt særlige tilfælde kan enkelte navngivne brugere af lovmodellen – for en begrænset periode og med et specifikt formål – få adgang til udvalgte data for den *fulde population*. Dette kræver i hvert enkelt tilfælde, at Danmarks Statistik giver skriftlig tilladelse hertil.

Datavarehuse

I forbindelse med etablering af et ministerielt datavarehus indgås en udviklings- og driftsaftale.

Datavarehuset vil typisk indeholde data på cpr- eller cvr-niveau, men cpr-/cvr-nummeret vil være erstattet af en neutral ident, som tildeles af Danmarks Statistik. Med den neutrale ident som nøgle vil der være mulighed for at koble Danmarks Statistiks data med data, som ministeriet placerer i datavarehuset.

Ministerielle medarbejdere har adgang til datavarehuset i udviklingsfasen og i den efterfølgende driftsfase. Danmarks Statistik etablerer fleksible rammer, der betyder, at datavarehuset kan udvikles og udbygges med nye dataområder over tid, herunder en løbende udvidelse af hardware-plattformen.

Adgangen til datavarehuset vil typisk være opdelt efter brugergrupper med forskellige behov og dermed med forskellige rettigheder og muligheder for adgang til data. Udtræk fra datavarehuset logges, og Danmarks Statistik fører kontrol med, at udtræk for data overholder Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik.

Driften af datavarehuset sker i Danmarks Statistiks it-miljø og sikkerhedszone.

Danmarks Statistik har ansvaret for:

- Fastlæggelse af krav til opbygning og teknisk infrastruktur, der tilgode- ser hensynet til varetagelse af datasikkerheden og fortroligheden
- Fysisk datasikkerhed og fortrolighed
- Basal it-drift, dvs. køling, strøm, nødstrøm, brandsikring, systemover- vågning mv. i Danmarks Statistiks it-miljø
- Brugeradministration

Ministeriet har ansvaret for:

- Udvikling og vedligeholdelse af løsningen
- Logisk datasikkerhed (anonymisering) i brugergrænsefladen (godken- des af Danmarks Statistik)
- Afholdelse af udgifter til drift og vedligeholdelse af datavarehuset
- Dataindsamlings- og offentliggørelsesprocedurer ændres ikke, fordi op- lysningerne samles centralt på et datavarehus placeret hos Danmarks Statistik.

Administration af adgangen til datavarehuset følger procedurerne beskrevet un- der Myndighedsordningen.

Eksempel Danmarks Statistik og Uddannelses- og Forskningsministeriet har etableret et uddannelsesdatavarehus om uddannelsessektoren, der kan indeholde alle rele- vante data på individ- og institutionsniveau.

Datavarehuset er placeret i Danmarks Statistiks driftsmiljø og omfattet af de drifts- og sikkerhedsprocedurer, der er gældende for Danmarks Statistiks gene- relle virksomhed. Danmarks Statistik kan tilbyde lignende datavarehusløsninger for øvrige ministerier og statslige styrelser.

Med datavarehusordningen vil ministeriet have en fleksibel og brugervenlig ad- gang til data fra Danmarks Statistik i kombination med egne data fra admini-

strative kilder. Datavarehuset kan anvendes til statistiske og videnskabelige analyser, ledelses- og styringsformål samt forskellige former for rapporter. Data kan i lighed med andre ordninger ikke anvendes til administrative afgørelser eller forvaltning vedrørende enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder. Endvidere skal udtræk af data og offentliggørelser overholde Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik.

Udlevering af mikrodata til eksterne brugere

Ikke udlevering af Danmarks Statistiks data

Som det fremgår af de tre ovenfor beskrevne modeller, udleverer Danmarks Statistik normalt ikke mikrodata til eksterne brugere. I særlige situationer, hvor der er en helt særlig grund til, at en ekstern bruger ønsker data udleveret, kan dette behov imødekommes, hvis datasættets oplysninger diskretioneres, så enkeltpersoner eller -virksomheder ikke kan genkendes. Kravene til dette svarer til, hvad der gælder for tabeller, og datasættet vil da også have karakter af at være en "udrullet" tabel.

Undervisningsdatasæt

Danmarks Statistik har tidligere konstrueret særlige undervisningsdatasæt ud fra relevante registre til brug i statistikundervisning på universiteter og lignende uddannelsesinstitutioner. Disse opdateres ikke længere. Datasættene er omhyggeligt aggregeret eller anonymiseret, så ingen personer direkte eller indirekte kan identificeres via datasættene.

Datasæt til forskningsbrug i internationale statistiksamarbejder

Tilsvarende kan Danmarks Statistik ud fra relevante registre konstruere særlige forskningsdatasæt til brug for komparative undersøgelser, som ønskes gennemført inden for de internationale statistiksamarbejder. Kravene til frigivelse af denne type anonymiserede data er de samme som kravene til undervisningsdatasæt.

Serviceopgaver på kombineret datagrundlag kan ikke udleveres

I forbindelse med serviceopgaver, hvor data fra kunden kombineres med data fra Danmarks Statistik, gælder det, at data *ikke* kan udleveres i form af mikrodata. Det gælder også, når Danmarks Statistik som et led i opgaven har gennemført en supplerende dataindsamling for brugeren. Datasæt af denne kombinerede art kan dog stilles til rådighed gennem forskerordningen.

Bilag 3. Videregivelse af mikrodata om personer

Danmarks Statistik kan videregive mikrodata om personer, hvis videregivelsen sker til statistisk eller videnskabelig formål i samfundets interesse, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Hvis videregivelsen omfatter art. 9 eller art. 10-oplysninger i databeskyttelsesforordningen, kan videregivelsen ske, hvis formålet er at udføre statistiske eller videnskabelige undersøgelser af væsentlig samfundsmæssig betydning, jf. databeskyttelseslovens¹¹ § 10 og bekendtgørelse nr. 1509 af 18. december 2019¹².

Danmarks Statistik videregiver kun mikrodata i helt særlige tilfælde og undtagelsesvis, hvor formålet med videregivelsen ikke kan opnås ved anvendelse af en af de ordninger for adgang til mikrodata, som findes i Danmarks Statistik, jf. datafortrolighedspolitikens afsnit 6. Rigsstatistikeren tager konkret stilling til anmodningen om videregivelse af mikrodata i hvert enkelt tilfælde. Nedenfor er beskrevet proceduren for anmodning om videregivelse af mikrodata.

Trin 1. Redegørelse

Anmoderen fremsender en redegørelse til Danmarks Statistik (jf. skabelon nedenfor) med en begrundelse for, hvilke data i henhold til gældende lovgivning de ønsker at modtage. I denne redegørelse skal bl.a. fremgå, hvorfor undersøgelsen ikke kan gennemføres i Danmarks Statistiks eksisterende analysemiljø (myndighedsordningen eller forskerordningen), og hvorfor modtagelsen af oplysningerne er strengt nødvendigt for udførelsen af den pågældende undersøgelse.

Trin 2. Vurdering af redegørelse

Anmodningen vurderes af Danmarks Statistiks Datafortrolighedsudvalg. Datafortrolighedsudvalget foretager en vurdering ud fra det oplyste om nødvendigheden af, at der skal videregives personoplysninger. Datafortrolighedsudvalget vurderer endvidere, hvorvidt udførelse af den eller de statistiske eller videnskabelige undersøgelser er i samfundets interesse eller – hvis der er tale om særlige oplysninger efter databeskyttelsesforordningens art. 9 (følsomme oplysninger) – af væsentlig samfundsmæssig betydning.

Datafortrolighedsudvalget indstiller på baggrund af vurderingen til drøftelse i Danmarks Statistiks direktion, hvorefter den endelige afgørelse træffes af rigsstatistikeren.

Trin 3. Behandling af godkendte videregivelsesaftaler

Såfremt rigsstatistikeren godkender anmodningen om videregivelse af data, indgås der en aftale om videregivelsen.

I aftalen skriver anmoderen under på, at:

- Oplysningerne alene vil blive brugt til statistiske eller videnskabeligt formål.
- Oplysningerne ikke må videregives til tredjemand.
- Formidlingen af resultaterne ikke må ske på en sådan måde, at det er muligt direkte eller indirekte at identificere enkeltpersoner.

¹¹ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)

¹² Bekendtgørelse nr. 1509 af 18. december 2019 om videregivelse af personoplysninger omfattet af databeskyttelseslovens § 10, stk. 1 og 2

- Anmoderen i øvrigt vil overholde alle relevante regler i Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik ved sin anvendelse af de videregivne data.

Aftalen indeholder også en beskrivelse af finansieringen af arbejdet med og administrationen af videregivelsen. Finansieringen foregår efter statens regler om indtægtsdækket virksomhed, og aftalen administreres af DST Consulting.

Anmoderen gøres desuden opmærksom på, at såfremt Danmarks Statistik konstaterer overtrædelser af aftalen og de regler, der er knyttet til aftalen, vil det få konsekvenser for eventuelle senere anmodninger om videregivelse eller fornyelse af aftalen.

Anmodninger imødekommes for et år ad gangen, men kan fornyes ved en skriftlig anmodning, hvor der gøres rede for, at der fortsat er behov for at modtage data. Såfremt der alene er tale om en videreførelse af aftalen i uændret form kan forlængelsen godkendes af Datafortrolighedsudvalgets formand. Ønsker om ændringer af aftalen skal behandles i Datafortrolighedsudvalget.

Selve videregivelsen af data foretages af IT i Danmarks Statistik, efter at ovenstående procedurer er gennemført, og de nødvendige aftaler er indgået og underskrevet.

Hvis videregivelsen sker til et tredjeland (land uden for databeskyttelsesforordningens territoriale anvendelsesområde) skal Danmarks Statistik forud for videregivelsen søge om Datatilsynets tilladelse, jf. databeskyttelseslovens § 10, stk. 3. Derudover skal Danmarks Statistik have et overførselsgrundlag efter forordningens kapitel 5 og sørge for supplerende foranstaltninger, der sammen med overførselsgrundlaget sikrer et beskyttelsesniveau, som i det væsentlige svarer til niveauet i EU/EØS.

Skabelon**Anmodning om modtagelse af direkte identificerbare personoplysninger fra Danmarks Statistik**

I henhold til databeskyttelseslovens § 10, stk. 2, må oplysninger, som er indsamlet til statistiske eller videnskabelige undersøgelser, ikke senere behandles i andet end videnskabeligt eller statistisk øjemed.

Danmarks Statistik videregiver derfor oplysninger udelukkende til brug for statistiske og videnskabelige undersøgelser.

Anmoderens navn:

Ansvarlig for anmoderens datasikkerhed: (navn, titel, mailadresse)

Beskrivelse af data der anmodes om modtagelse af:

Redegørelse

1. Gør rede for hvilken statistisk eller videnskabelig undersøgelse, der er tale om, og hvorfor den er samfundsmæssig relevant.
2. Gør rede for hvorfor overførslen ikke kan ske i pseudonymiseret form, og gøre rede for, hvorfor de ønskede direkte identificerbare oplysninger konkret er nødvendige for den pågældende undersøgelse.
3. Gør rede for hvorfor undersøgelsen ikke kan gennemføres i Danmarks Statistiks eksisterende analysemiljø (myndighedsordningen eller forskerordningen).

Som modtager af data bekræftes hermed over for Danmarks Statistik følgende:

- Behandling af oplysningerne sker i overensstemmelse med gældende lovgivning, herunder databeskyttelsesreglerne.
- Oplysningerne anvendes alene til statistiske eller videnskabelige undersøgelser.
- Videregivelsen sker kun til personer, som er autoriseret til at have adgang til de pågældende personoplysninger. De enkelte personer autoriseres ikke til anvendelser, som de ikke har behov for.
- De autoriserede medarbejdere har modtaget den fornødne instruktion inden behandling af personoplysninger. Medarbejderne er i den forbindelse gjort bekendt med, at oplysningerne alene må behandles med henblik på udførelse af statistiske eller videnskabelige undersøgelser.
- Der behandles ikke flere oplysninger, end hvad der er nødvendigt af hensyn til udførelsen af den statistiske eller videnskabelige undersøgelse.
- Der er gennemført en risikovurdering i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 32.
- Når formålet med behandlingen af personoplysninger er ophørt, slettes, anonymiseres, tilintetgøres eller tilbageleveres personoplysningerne, således at det efterfølgende ikke er muligt at identificere fysiske personer ud fra oplysningerne eller i kombination med andre oplysninger. Alternativt kan personoplysningerne overføres til opbevaring i arkiv efter reglerne i arkivlovgivningen.

Bilag 4. Tilbagelevering til dataleverandører

Persondata

Reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven bestemmer, at personoplysninger indhentet til statistik alene må benyttes til at udføre statistiske eller videnskabelige undersøgelser.

Tilbagelevering af persondata til en dataleverandør må kun ske, hvis der er tale om generelle systematiske fejl i materialet, eller hvis tilbageleveringen sker som led i en opdatering af en tidligere indberettet population. De tilbageleverede data må ikke benyttes til administrative formål. Hvis en tilbagelevering om fejl kan have konsekvenser for en person, vil Danmarks Statistik ikke tilbagelevere personoplysninger til en dataleverandør. Dette ville i givet fald betyde, at oplysninger, der er indsamlet til statistiske formål, kan blive benyttet til administrative formål, hvilket ikke er tilladt.

Der forekommer situationer, hvor en dataleverandør finder det hensigtsmæssigt, at Danmarks Statistik meddeler personnumre for den personkreds, som data skal vedrøre. Hvis fremgangsmåden er nødvendig for at sikre datas validitet eller sikre fortrolighed omkring meget fortrolige data, skal det ske på følgende vilkår:

- Der må ikke være tilknyttet yderligere oplysninger.
- Der skal være sikkerhed for, at de sendes til rette modtager.
- Der skal være sikkerhed for, at data ikke anvendes til andre formål end validering af data til statistiske formål – dvs. data må ikke anvendes til eksempelvis administrative formål eller kontrolformål.

Virksomhedsdata

Indberettede virksomhedsdata kan sendes tilbage til den indberettende virksomhed i fire forskellige situationer, som behandles i de følgende fire afsnit.

Det er formålet med tilbageleveringen, der er centralt i forhold til, om data kan tilbageleveres – og om der er tale om oplysninger til tredjemand eller oplysninger indberettet til andre administrative myndigheder.

Hvis virksomheden har skiftet CVR-nummer eller ejer, er dette ikke en videregivelse til tredjemand. Dette forudsætter dog, at der er tale om en overdragelse af hele virksomheden, herunder dataansvaret for de pågældende oplysninger.

Ovenstående principper gælder alle fire nedenstående situationer.

Tilbagelevering af oplysninger virksomheden selv har bedt om

Virksomhederne kan som hovedregel altid hente deres seneste indberetning ved at logge på Virk.dk. Hvis virksomhederne alligevel henvender sig og ønsker en længere tidsserie, som de selv har indberettet, fordi de fx har mistet deres tidligere indberetninger eller ikke har gemt deres indberetninger løbende, gælder følgende vilkår:

- de oprindeligt indberettede data kan sendes tilbage til den indberettende virksomhed, hvis det understøtter en aktuell indberetning. Det er en individuel vurdering fra sag til sag, hvor langt tilbage i tiden data er relevante. Der kan ikke medsendes andre data

- der skal foreligge en skriftlig anmodning fra virksomheden om at få data udleveret
- data skal sendes på et sikkert medie

Data skal sendes i henhold til Danmarks Statistiks til enhver tid gældende krypteringsvejledninger.

Tilbagelevering af indberettede oplysninger i forbindelse med fejlsøgning

Tilbagelevering af indberettede oplysninger i forbindelse med fejlsøgning betragtes ikke som en videregivelse til tredjemand. Det forudsættes, at der kun tilbageleveres oplysninger, som virksomheden selv har indberettet til Danmarks Statistik. Det samme gælder, hvis der er tale om præ-udfyldelse af tidligere indberettede oplysninger for at understøtte indberetningen eller om fejlsøgning under selve indberetningen. Når en digital indberetningsløsning præ-udfyldes med data fra en tidligere indberetning, kan det være hensigtsmæssigt at anvende fejlrrettede data. Dette gælder uanset, om de fejlrrettede data er bekræftet af virksomheden eller ej. Formålet er at undgå gentagelser af tidligere fejl og dermed forebygge systematiske fejl.

Indberettede oplysninger bør som hovedregel rettes i den digitale indberetningsløsning på Virk.dk enten under selve indberetningen eller ved, at virksomheden efterfølgende genåbner indberetningen, retter data og genindberetter. Hvis det undtagelsesvist er mere hensigtsmæssigt at fremsende data til virksomheden, gælder samme vilkår som under 'Tilbagelevering af oplysninger virksomheden selv har bedt om'.

Det er virksomheden, der bestemmer, hvem der har adgang til at indberette til Danmarks Statistik, og som dermed får adgang til de indberettede oplysninger. Der kan derfor ikke stilles krav om, at data skal rettes af den samme person, som har indberettet, og som indberetningen er låst til. Hvis indberetningen er låst, kan virksomheden skriftligt anmode Danmarks Statistik om at få den låst op, så andre medarbejdere har adgang til data.

Tilbagelevering af andet end indberettede data i forbindelse med fejlsøgning

Det kan være nødvendigt for fejlsøgningen at fremsende oplysninger, som virksomheden har indberettet til andre offentlige myndigheder. Det kan eksempelvis være tilfældet ved en virksomheds momsindberetning til SKAT, hvorefter DST har modtaget disse oplysninger fra SKAT. I et sådant tilfælde vil DST kunne tilbagelevere oplysningerne til virksomheden.

Tilbagelevering af bearbejdede data på baggrund af de indberettede oplysninger

For at øge virksomhedernes forståelse og motivation for at indberette kan det være relevant at tilbagelevere de samme eller bearbejdede versioner af virksomhedernes indberetninger. At virksomheden kan bruge de tilbageleverede oplysninger til egne statistiske formål ændrer ikke ved muligheden for tilbagelevering. Hvis virksomhedens indberetninger om økonomiske forhold sammenholdes med en referencegruppe, fx for at benchmarke virksomheden, skal referencegruppens tal være aggregerede tal, så det ikke er muligt at udlede, hvad de enkelte virksomheder har svaret.

Hvis virksomheden indberetter personoplysninger om sine medarbejdere, fx om sygefravær eller løn, skal tilbageleveringen af virksomhedens indberetning være aggregeret, så man ikke kan se, hvad der er indberettet for den enkelte medarbejder.

bejder. Dette skyldes, at der er tale om tilbagelevering af oplysninger om en identificeret eller identificerbar fysisk person, hvilket er omfattet af databeskyttelsesreglernes bestemmelser. Da der ikke er tale om tæk af fejl i indberetningen, er denne tilbagelevering ikke et led i dataindsamlingen.

Bilag 5. Frivillig stikprøvebaseret dataindsamling udført af DST Survey

Dette afsnit vedrører de dataindsamlinger, hvor Danmarks Statistik indsamler data fra privatpersoner gennem stikprøvebaserede dataindsamlinger (surveys) i forbindelse med en række statistikker. Derudover kan Danmarks Statistik som indtægtsdækket virksomhed eller tilskudsfinansieret aktivitet lave surveys til myndigheder, forskere mv., som efterspørger data, der ikke findes i de statistikregistre, Danmarks Statistik har adgang til. Danmarks Statistik gennemfører også stikprøvebaserede dataindsamlinger til erhvervsstatistikkerne – disse indberetninger er ikke omfattet af dette bilag.

Som hovedregel accepteres alle spørgsmål af samfundsbelysende karakter, som falder i naturlig forlængelse af Danmarks Statistiks almene virksomhed, samt lever op til principperne defineret i adfærdskodeks for europæiske statistikker. Herunder står princip 9: *begrænset byrde for respondenterne* i adfærdskodekset særligt centralt. En undersøgelse kan derfor vurderes til at pålægge respondenterne en for stor byrde og derfor blive afvist, selvom spørgsmålene er af samfundsbelysende karakter. Eksempelvis kan spørgsmål om helbredsmæssige forhold leve op til førnævnte principper, mens spørgsmål om forbrug af eller holdning til varemærkespecifikke produkter ikke gør, da de ikke falder i naturlig forlængelse af Danmarks Statistiks almene virksomhed.

Indsamling og frivillig medvirken i surveys

For indsamling af survey-data til eksterne kunder gælder samme principper og procedurer som ved indsamling af survey-data, der er indsamlet som led i Danmarks Statistiks almene statistikproduktion.

Navn, adresse, e-mailadresse og telefonnummer kan anvendes til direkte respondentkontakt i forbindelse med dataindsamling og kun til dette formål. Respondentens deltagelse er frivillig.

Personstikprøver til forskningsprojekter og analyseformål

I forbindelse med dataindsamling til surveys kan Danmarks Statistik udtage en stikprøve af personer udvalgt og sammensat på grundlag af oplysninger i de statistikregistre, Danmarks Statistik har adgang til.

Hvis udvalgskriterierne for stikprøven omfatter oplysninger, der ifølge databeskyttelsesforordningen tilhører gruppen af særlige kategorier af personoplysninger (følsomme personoplysninger)¹³, skal der udtages en ekstra stikprøve af resten af populationen, og det må ikke i dataindsamlingen fremgå, om man opfylder de primære udvalgskriterier eller ej. Ekstrastikprøven skal være på mindst 1.000 personer eller mindst 25 pct. af stikprøven, og spørgsmålene til ekstrastikprøven skal give mening for respondenterne. Det må ikke i spørgeskemaet tages for givet, at man opfylder udvalgskriterierne. Hvis de hører til denne gruppe af følsomme personoplysninger, så der skal spørges hertil, og respondentens svar skal styre interviewet.

Danmarks Statistik kan stille svarene fra en stikprøve i form af datasæt til rådighed for et analyseprojekt på følgende betingelser:

¹³ Databeskyttelsesforordningens (2016/679 af 27. april) artikel 9 fastslår at personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, genetiske eller biometriske data, helbredsoplysninger, oplysninger om seksuelle forhold eller orientering er særlige kategorier af oplysninger. Det bør dog bemærkes, at hovedparten af de nævnte emner findes der ikke oplysninger om i statistikregistre.

- Undersøgelsens emner og formål skal følge Danmarks Statistiks praksis vedrørende surveys, og spørgeskemaets indhold og udformning skal være i overensstemmelse hermed.
- Stikprøven skal udtrækkes og eventuelt stratificeres i overensstemmelse med Danmarks Statistiks regler for udtræk af stikprøver, jf. ovenfor.
- Danmarks Statistik skal gennemføre dataindsamlingen og være ansvarlig for kontakten til respondenterne.
- Kontakten til respondenterne skal foregå i opdragsgivers og Danmarks Statistiks navn.
- Danmarks Statistik gennemfører dataindsamlingen og klargøring af de indkomne data selv eller benytter et eksternt servicebureau til helt eller delvist at udføre disse opgaver. Der skal i sidstnævnte tilfælde indgås en databehandleraftale mellem servicebureauet og Danmarks Statistik.
- De indsamlede svar kan tilføres data fra statistikregistre.
- Forskeren/analyseprojektet kan få adgang til pseudonymiserede data.
- Hvis stikprøven er udtrukket på baggrund af registeroplysninger, eller der indgår registervariable i datasættet, skal hver undergruppe i populationen dannet på baggrund af registervariable indeholde mindst 10 observationer.

Udleveringer af navne til kvalitative interview til offentlige myndigheder

Til brug for opfølgende kvalitative interviews med en mindre del af en stikprøve kan navne- og kontaktoplysninger udleveres. Følgende praksis anvendes:

- Udvælgelsen kan udelukkende ske på baggrund af svar som interviewpersonen selv har oplyst i forbindelse med dataindsamlingen om fx modtagelse af hjemmehjælp (og ikke statistikregisteroplysninger herom). Ud over navne- og kontaktoplysninger kan kun udleveres hovedgrupper til brug for de kvalitative interviews.
- Der må ikke indgå spørgsmål, hvori gruppen af særlige kategorier af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens art. 9 (følsomme personoplysninger) indgår som grundlag for udvælgelsen.¹⁴
- Personen skal i interviewet spørges til, om navn og kontaktoplysninger må udleveres til forskeren og skal have givet samtykke hertil, for at de kan udleveres til forskeren til et opfølgende interview.
- Udlevering af yderligere oplysninger, ud over navn og kontaktoplysninger, kan kun ske under samtykke fra den interviewede person.

En person, der juridisk tegner den offentlige institution, skal stå inde for databeskyttelsesreglernes krav til fortrolighed og sikkerhed. Der indgås en skriftlig aftale med myndigheden, og den underskrives af begge parter.

Beregning af vægte for bortfald

En ekstern kunde kan overgive CPR-numre fra en stikprøveundersøgelse til statistik- eller forskningsformål til Danmarks Statistik og bede om beregning af opregningsvægte, der ikke kan identificere de bagvedliggende registeroplysninger, men som opregner for det skæve bortfald. Danmarks Statistik tilbageleverer CPR-nummer og vægten. Vægten dannes, så der ikke kan identificeres statistikregisteroplysninger, og der derfor alene er tale om en anonymiseret berigelse af det oprindelige datasæt. Tilsvarende kan en ekstern kunde overgive CPR-numre fra en simpel tilfældig stikprøve fra CPR før dataindsamlingen og bortfald og få dannet en proportional stikprøve heraf på baggrund af statistikregisteroplysninger, så stikprøven fx har den rigtige fordeling af uddannelse. Da der er tale om

¹⁴ Jf. Databeskyttelsesforordningen (2016/679 af 27. april) artikel 9.

en simpel tilfældig stikprøve fra CPR, vil der kun være tilfældige afvigelser, og da det kun er resultatet af den proportionale stikprøve, der leveres tilbage, sker der ikke nogen udlevering af statistikregisteroplysninger.

Diskretoneringsmetoder

I det følgende gives eksempler på mulige metoder til at håndtere diskretonering af survey-data. Eksemplerne er ikke udtømmende, og der kan også anvendes andre metoder. Derudover er de nævnte metoder ikke udelukkende gældende for survey-data.

Der kan anvendes gruppering og trunkering, hvor variabelværdier kan grupperes til et niveau, hvor personidentifikation ikke er mulig. Hvis de konkrete værdier benyttes, kan trunkering (afskæring af yder-værdier) være påkrævet for at undgå isolerede observationer med ekstreme variabelværdier.

En tabel med kombination af mange variable kan opdeles i flere tabeller. Hvis det sker, skal det sikres, at der ikke er indirekte links via variabelværdier mellem tabellerne, der muliggør personidentifikation.

Endelig kan observationer udelades fra tabellen. I så fald kan det være nødvendigt med konsekvensudeladelser af andre observationer for at undgå en mulighed for at udlede den udeladte observation.

Der bør altid foretages en individuel vurdering af, om der skal stilles krav om flere end tre observationer i en tabelcelle ud fra et kendskab til de anvendte variables identifikationskraft og de variabelkombinationer, som indgår.

Bilag 6. Databehandleraftaler

Den dataansvarlige kan give en databehandler lov til behandle oplysninger på den dataansvarliges vegne. Dette kræver, at der indgås en databehandleraftale mellem de to parter. Ved en databehandleraftale giver den dataansvarlige instruks til databehandleren om at udføre visse behandlinger på den dataansvarliges vegne. Den dataansvarlige skal naturligvis selv have berettigelse til at udføre disse behandlinger, og databehandleren må ikke udføre behandlinger på eget initiativ. Databeskyttelsesforordningen stiller krav til, at en databehandleraftale skal indeholde en række elementer.

På en række områder har Danmarks Statistik indgået databehandleraftaler. Der er både indgået aftaler, hvor Danmarks Statistik er dataansvarlig og indgår en aftale med en databehandler, og aftaler hvor Danmarks Statistik er databehandler for en anden myndighed, som er dataansvarlig.

Et eksempel hvor Danmarks Statistik indgår aftale med en databehandler kan være, hvor en anden myndighed eller en privat virksomhed står for dataindsamlingen for Danmarks Statistik. Her vil det typisk være specificeret i en databehandleraftale, at den anden myndighed eller virksomhed alene må indsamle data og sende dem til Danmarks Statistik, men ikke selv må benytte data.

Et eksempel hvor Danmarks Statistik indgår en aftale som databehandler med en anden myndighed, som er dataansvarlig, kan være tilfælde, hvor både Danmarks Statistik og den anden myndighed har hjemmel til indsamle de pågældende data. For at undgå dobbeltindsamling indsamler Danmarks Statistik, som typisk har større ekspertise på dette område, data og videresender dem til den anden myndighed. Ved indsamling og videregivelse til den anden myndighed er Danmarks Statistik databehandler. Herefter bliver Danmarks Statistik selv dataansvarlige for disse data og kan bruge dem til statistik. I Danmarks Statistiks mikrodataordninger samt ved dataindsamling i DST Survey og ved skræddersyet statistik i DST Consulting fungerer Danmarks Statistik også som databehandler.

For yderligere information om databehandleraftaler kan Danmarks Statistiks Data Protection Officer (DPO) kontaktes.